

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

заступник ректора ХНАДУ

професор \_\_\_\_\_ Гладкий І.П.

“ \_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

**ПРОГРАМА**

навчальної дисципліни Капітал підприємства: формування  
та використання

(назва навчальної дисципліни згідно навчального плану)

підготовки

бакалавр

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

0305 Економіка та підприємництво

(шифр і назва галузі знань)

напряму підготовки

6.030504 Економіка підприємства

(шифр і назва напряму підготовки)

кваліфікація<sup>1</sup>

бакалавр з економіки підприємства

(шифр і назва кваліфікації для бакалавра, спеціальності - для магістра)

( шифр 47 )

(за ОПП чи № навчального плану)

2016 рік

<sup>1</sup> якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей) то перерахувати усі.

Розроблено та внесено: кафедра Економіки підприємства  
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри економіки підприємства,  
Горова Ксенія Олександрівна  
(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2016р.  
(номер) (та дата протоколу)

Тимч. в.о. зав. кафедрою ЕП к.е.н., доцент \_\_\_\_\_ Бабайлов В.К.  
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

“**Узгоджено**”  
Декан Факультету управління та бізнесу  
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

професор \_\_\_\_\_ Дмитрієв І.А.  
(вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)  
“ ” 20 \_\_\_\_\_ року  
(день) (місяць) (рік)

© \_\_\_\_\_, 2016 рік  
© \_\_\_\_\_, 2016 рік

## ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Капітал підприємства: формування та використання» складена відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики та навчального плану підготовки бакалавра напрямку (спеціальності) «0305 Економіка та підприємництво» за спеціальністю 6.030504 Економіка підприємства  
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)  
(назва напрямку для бакалавра (спеціальності для магістра))

### 1. Мета, предмет та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни є розвиток теоретичних положень, обґрунтування та розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій щодо вибору способів та інструментів управління капіталом підприємства.

1.2. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є процеси формування джерел фінансування капіталу, розподіл цих коштів між різними категоріями активів та використання цих активів для відтворення капіталу.

1.3. **Основні завдання** вивчення навчальної дисципліни полягають у наступному: засвоєння основних принципів побудови ефективної структури капіталу підприємства, визначення оптимальних джерел формування фінансових ресурсів підприємства та напрямів їх вкладення.

1.4. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

**знати:**

- основні джерела залучення капіталу;
- методи формування прибутку підприємства;
- методи формування статутного фонду для різних типів підприємства;
- непрямі джерела збільшення власних коштів;
- способи залучення позикових коштів за рахунок банківського кредиту;
- способи залучення позикових коштів за рахунок комерційного (товарного) кредиту;
- способи оренди майна;
- способи залучення коштів з використанням цінних паперів;
- інші джерела залучення фінансових коштів;
- способи визначення вартості капіталу підприємства;
- види оборотних активів та послідовність їх кругообігу;
- види основних активів та обчислення їх амортизації;
- види нематеріальних активів та їх застосування на підприємстві;
- способи виплати дивідендів акціонерними товариствами ;
- напрямки інвестування коштів у зовнішні об'єкти;
- методи оцінки ефективності використання капіталу.

**вміти:**

- визначити джерела формування капіталу підприємства;
- провести розрахунок прибутку підприємства;
- провести розрахунок точки беззбитковості підприємства;
- провести розрахунок для формування статутного фонду підприємства;
- провести нарахування відсотків по позикових коштах;
- визначити найбільш оптимальне джерело залучення позикових коштів;
- порівняти залучення коштів із різних джерел;
- провести оцінку вартості капіталу підприємства;
- визначити потреби в оборотних коштах;
- визначити модель фінансування оборотних коштів;
- провести розрахунок нормативу оборотних коштів на підприємстві;
- провести розрахунок норми і нормативу амортизації основних коштів;
- визначити розмір дивідендів, на які можуть очікувати акціонери підприємства;
- провести оцінку ефективності використання капіталу.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економіка підприємства», «Економічна діагностика», «Фінансовий менеджмент», «Планування та контроль на підприємстві»

(вказати які дисципліни передують її вивчення, та які подальші дисципліни потребують її вивчення)

### 1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання <sup>2</sup>
Кількість кредитів - <u>4</u> Кількість годин - <u>144</u>	за вибором ВНЗ (нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>7,8</u> (порядковий номер семестру)	<u>8</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	залік (залік, екзамен)	
<b>Розподіл часу:</b>		
- лекції (годин)	30	<u>12</u>
- практичні, семінарські (годин)	<u>30</u>	<u>4</u>
- лабораторні роботи (годин)		
- самостійна робота студентів (годин)	<u>84</u>	<u>128</u>
- курсовий проект (годин)		
- курсова робота (годин)		
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)		
- екзамен		

<sup>2</sup> Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа "заочна форма навчання" відсутня.

## 2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Розділ 1. Формування власного капіталу підприємства

назва розділу 1

Тема 1. Основи управління капіталом

назва теми 1

Тема 2. Формування прибутку підприємства

назва теми 2

Тема 3. Залучення власних коштів для формування статутного фонду підприємства

назва теми 3

Тема 4. Податкова політика підприємства (Непрямі джерела збільшення власних коштів)

назва теми 4

### Розділ 2. Формування позикового капіталу підприємства

назва розділу 2

Тема 5. Залучення позикових коштів за рахунок банківського кредиту

назва теми 5

Тема 6. Залучення позикових коштів за рахунок комерційного (товарного) кредиту

назва теми 6

Тема 7. Оренда майна (лізинг)

назва теми 7

Тема 8. Залучення коштів з використанням цінних паперів

назва теми 8

Тема 9. Інші джерела залучення фінансових коштів

назва теми 9

### Розділ 3. Використання капіталу підприємства

назва розділу 3

Тема 10. Вартість капіталу підприємства

назва теми 10

Тема 11. Вкладення коштів в оборотні активи

назва теми 11

Тема 12. Вкладення коштів в основні активи

назва теми 12

Тема 13. Вкладення коштів у нематеріальні активи

назва теми 13

### Розділ 4. Розподіл та інвестування власного капіталу підприємства

назва розділу 4

Тема 14. Дивідендна політика підприємства

назва теми 14

Тема 15. Інвестування коштів у зовнішні об'єкти

назва теми 15

Тема 16. Оцінка ефективності використання капіталу

назва теми 16

## 3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

*Основна:*

1. Бланк И.А. Управление использованием капитала / И.А. Бланк. – К : "Ника-Центр".2012.- 512 с.
2. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк. К: "Ника-Центр".2000.- 512 с.
3. Дж.К.Ван Хорн Основы управления финансами / Дж.К.Ван Хорн - М.: "Финансы и статистика" , 2013. – 1000 с.
4. Доронина М.С. Управление капиталом. Финансовый аспект. Учебн. пособие / Доронина М.С., Авраменко Е.В. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2014. – 116 с.
5. Дороніна М.С. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навчальний посібник / Дороніна М.С., Мартюшева Л.С., Горовий Д.А. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2002. – 156 с.
6. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління: Навч. посібник / В.А. Євтушевський - К.: Знання-Прес, 2012 р.- 317с.
7. Росс С. Основы корпоративных финансов / Пер.с англ. - М.: Лаборатория базовых знаний, 2014. - 720 с.
8. Корінев В.Л. Цінова політика підприємства: Монографія / В.Л. Корінев. - К.:КНЕУ, 2001. - 257 с.

***Додаткова:***

9. Управление инвестициями: В 2-х т. Т.1. / В.В. Шерemet, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высшая школа, 2013. – 416 с.
10. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я.. – К.: Либідь, 2015. – 312 с.
11. Воронова Л.К. Фінансове право: навчальний посібник / Воронова Л.К., Бекерська Д.А., Кадькаленко С.Т.. – К.: Вентурі, 2013. – 384 с.

***Інформаційні ресурси:***

12. Конспект лекцій з дисципліни «Капітал підприємства: формування та використання» для студентів галузі знань 0305 - «Економіка та підприємництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portai.khadi.kharkov.ua/](http://portai.khadi.kharkov.ua/)
13. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Капітал підприємства: формування та використання» для студентів галузі знань 0305 - «Економіка та підприємництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portai.khadi.kharkov.ua/](http://portai.khadi.kharkov.ua/)
14. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Капітал підприємства: формування та використання» для студентів галузі знань 0305 - «Економіка та підприємництво» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portai.khadi.kharkov.ua/](http://portai.khadi.kharkov.ua/)

#### **4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ**

(перелік засобів контролю успішності навчання студентів, які застосовуються: тести, екзаменаційні білети, тощо)

Формування системи знань студентів з дисципліни «Капітал підприємства: формування та використання» здійснюється шляхом проведення лекцій. Проведення практичних занять, консультацій та організації самостійної роботи

студентів забезпечує формування необхідних вмінь та уявлень.

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на практичних заняттях - опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи; у час окремого розкладу занять – за допомогою тестових завдань.

Підсумковий контроль з дисципліни - залік.

Розробники програми: доцент кафедри економіки підприємства,

Горова Ксенія Олександрівна

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ розробників)

*Примітки:*

1. Програма навчальної дисципліни визначає її місце і значення у процесі формування фахівця, її загальний зміст, знання та уміння, які набуває студент у результаті вивчення дисципліни. Програма навчальної дисципліни містить у собі дані про обсяг дисципліни (у годинах та кредитах), перелік тем та видів занять, дані про підсумковий контроль тощо.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

**Форма в редакції ХНАДУ затверджена наказом ректора за №\_\_\_ від \_\_.06.2015 р.**